

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Rvperti Abbatis Monasterii Tuitiensis, ordinis sancti
Benedicti, Theologi antiqui ac plane clarissimi, in Cantica
Canticorum de incarnatione Domini commentario[rum],
libri VII**

Rupertus <Tuitensis>

[Köln], 1527

VD16 B 3703

Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia, donec aspiret dies, &
inclinentur umbræ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34445

RVPERTI IN CANT. CAN. CA. II.
¶ Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia, donec aspiret dies, & inclinentur umbræ.

Luce, 1
Esaia, 7.

Gene. 18.

Gen. 19.

¶ Hoc est unde beatam me dicent omnes generationes, quia dilectus meus mihi, & ego illi. Quomodo enim ille mihi, & ego illi, nisi sicut per prophetam dictum est: Ecce uirgo concipiet, & pariet filium, & uocabitur nomen eius Emanueles: butyrus & mel comedet, ut sciat reprobare malum, & eligere bonum. Ita enim ille mihi, & ego illi, nec opus est dicere uerbis: quia mente melius potest percipi, imo nec uerbis exprimi, nec mente potest comprehendi siue aestimari, quale uel quantum hoc sit. ¶ Recordemur hic etiam ueteris historiae, per quam colligi potest, quod sit terribile id quod sub uerbis continetur tam iocundis, qui pascitur inter lilia, donec aspiret dies & inclinentur umbræ, simulque quod serio de Emmanuel sit dictum, butyrus & mel comedet, ut sciat reprobare malum, & eligere bonum. Quæ est illa uetus historia: Clamor Sodomorum & Gommoræ (ait dominus ad Abraham) multiplicatus est, et peccatum earum aggrauatum est nimis. Descendam, & uidebo, utrum clamorem, qui uenit ad me, opere compleuerint, an non est ita, ut sciam. Veneruntque duo angeli Sodomam, sedente Lothi in foribus ciuitatis. Compulit illos oppido, ut diuerterent ad eum. Ingressusque domum illius, fecit conuiuium, coxit azyma, & comederunt. Prius autem quam irent cubitum, uiri ciuitatis uallauerunt domum illius a puero usque ad senem omnis populus simul, uocaueruntque Loth & dixerunt ei.

COMMENTARIORVM LI. II. 34.

Vbi sunt uiri qui introierunt ad te nocte? Educ eos huc, ut cognoscamus eos. Et quidē duo angeli uenerant, sed diligenter animaduertendum, quia sic deinde scriptum est. Dixit quoq; Loth ad eos: Quæso dñe mi, quia inuenit seruus tuus gratiam coram te, & magnificasti misericordiam tuam, quam fecisti mecum, ut saluares animam meam, &c. ¶ Ergo & in tribus angelis qui uenerant ad Abraham meridie, & in duob. qui uenerunt Sodomam uespere unus idemque agnoscendus est deus, qui & per ipsos operabatur, & in ipsis loquebatur: descendam (inquens) & uidebo, utrum clamorem, qui uenit ad me, opere compleuerint, an nō est ita, ut sciam. Igitur & de illo tempore iam præterito recte dicas, butyrum & mel comedit, ut sciat reprobare malum & eligere bonum, quoniam & apud Abraham & apud Loth habuit conuiuium, ut tanti illius mali caperet experimentum, & pascebatur apud illos tam diu, donec aspiraret dies & inclinarentur umbræ, id est usque mane. Sic enim scriptum est. Cumque esset mane, cogebant eum angeli, dicentes. Surge, tolle uxorem tuam & duas filias quas habes, ne & tu pariter pereas in scelere ciuitatis. O quàm terribile impijs, & quàm uenerabile est pijs, id quod secundum similitudinem illius rei gestæ intelligitur in uerbis istis. Pascitur (inquit) inter lilia, donec aspiret dies, & inclinarentur umbræ.

¶ Quæ nam sunt lilia, nisi amicus dilecti Ioseph & ego dilecta, cui dicit, sicut liliū inter spinas, sic amica mea inter filias. Vere ambo lilia, ui-

Gene. 19.

Ioseph &
Maria
duo lilia

E ij

RVPERTI IN CANT. CANTIC. CA. II.
delict pro uirginalibus nuptijs & cohabitatio-
ne castissima. Inter huiusmodi lilia pascitur dile-
ctus, donec aspiret dies, & inclinentur umbræ:
comedit Emmanuel butyr & mel, id est, qualē
cunq; uictum necessarium corpori, ut sciat re-
probare malū & eligere bonum. Dixit em̄ ipse
olīm, clamor Sodomor & Gomorra uenit ad
me, descendam, & uidebo utrū opere compleue-
rint, an non est ita, ut sciam: Dicit & nunc quia
clamor sanguinis sanctorū prophetarū, quem et
fuderunt Iudæi, uenit ad me, descendam ut uide-
am, utrum tales sint an non est ita, ut sciam.

Gene. 18

Factum quippe sum uniuersale iudicium, cuius
exemplum fuit illud Sodomor incendiū sul-
phureum, iuxta illud: & ciuitates Sodomor &
Gomorreoꝝ in cinerem redigens, euerfione dā-
nauit, exemplum eorū, qui impie acturi sunt, po-
nens. Quod si illud in Sodomis non feci iudiciū,
nisi prius experimento scirem utrum ita esset an
non: quanto magis antequam faciam illud uni-
uersale iudicium, debeo experiri, ut sciam repro-
bare malum, & eligere bonum, sic incipiens: pee-
nitentiā agite, appropinquabit em̄ regnū celo-
rum? Cum istud in me accepero experimentū,
cum impleuerint mensuram patrum suorū, occi-
dendo me dominum prophetarū, sicut prophe-
tas occiderunt patres eorum, tunc incipiet iu-
dicium fieri a cæcitate ipsorum, secundum si-
militudinem Sodomorum. Sic enim dictum est:
Et ecce miserunt manum uiri, &
introduxerunt ad se L O T H, clauserunq; osti-
um, & eos qui foris erant, percusserunt cæcitate
a minimo usque ad ultimum, ita ut ostium inue-

2. Pet. 2

Matth. 4.
Matth. 23

Genes. 9.

nire non possent. Ita cæcitas continget in Israel, in his qui non tã, Israelitæ quàm Sodomitæ sunt iuxta illud Esaiæ: Audite uerbum domini, principes Sodomorum, auribus percipite legem dei mei populus Gomorræ. ¶ Cumq; aspirauerit dies, subauditur, resurrectionis meæ, & inclinate fuerint umbræ peccatorum & ignorantia, in ijs uidelicet qui pœnitentiam egerint, tunc subuertam illos, sicut mane illo subueriti Sodomã & Gomorram, non q; reliquiæ non remanebunt iuxta illud propheticum: Subueriti uos sicut subuertit Deus Sodomam & Gomorram, & facti estis quasi torris raptus de incendio. Item: Nisi dominus exercituum reliquisset nobis semen, quasi Sodoma fuissetemus, & quasi Gomorra similes essemus, Hæc dilectus mihi: Et quid ego illi?

¶ Reuertere, similis esto dilecte mi capree aut hinnulo ceruorum super montes Bethel.

¶ Quid erat hoc dicere, nisi orare pro salute reliquarum gentis meæ? Nunquid enim ego erga gentem meam minorem compassionem habere compassionem uel charitatem amicorum, scilicet prophetarum & apostolorum? Exempla gratia: Quare (inqt Esaias) errare nos fecisti domine de uijs tuis, indurasti cor nostrum, ne timeremus te? Conuertere propter seruos tuos tribus hereditatis tuæ. Apostolus aut: Veritatem (inqt) dico in Christo non mentior, testimonium mihi perhibente conscia mea in spiritu sc̃to, qm̃ tristitia est mihi magna & continuus dolor cordi meo, & c. Igitur & me non dubitetis po-

Rom. II
Esaiæ, I.

Amos. 4.
Esai. I.

Esaiæ, 6.

Rom. 9

E iij